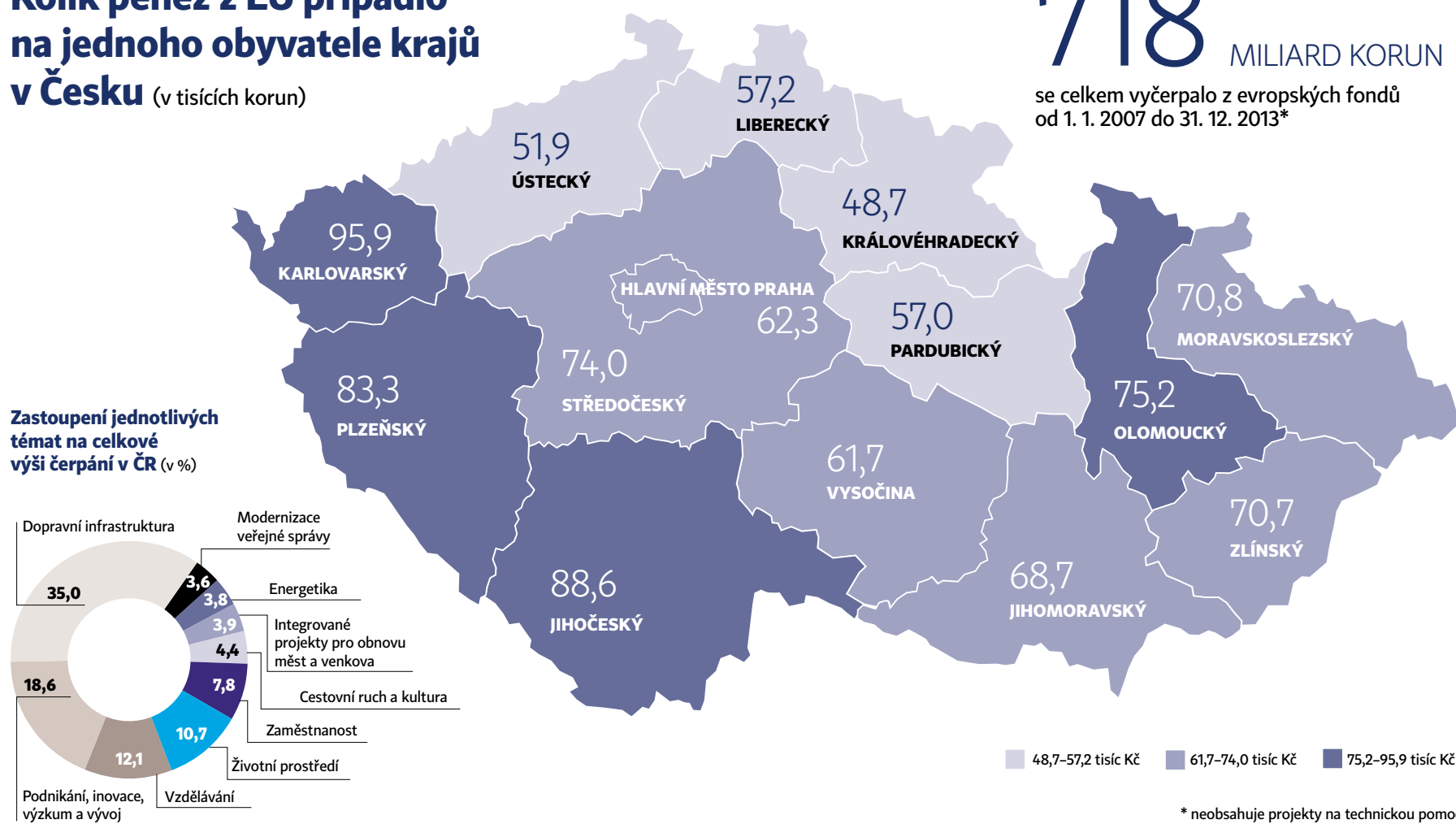

EVROPSKÉ FONDY A DOTACE

Nejvíce evropských miliard šlo do dopravy, podnikání a inovací

Kolik peněz z EU připadlo na jednoho obyvatele krajů v Česku (v tisících korun)

Tomáš Houdek
tomas.houdek@economia.cz

Firmy a podnikatelé v Česku, obce nebo státní instituce mohou stále čerpat peníze z evropských fondů z dotačního období 2007–2013.

„Čerpání v současném programovém období 2007 až 2013 bude dobíhat ještě rok a půl, ale již nyní jsou viditelné výsledky a přínosy, kterých bylo za podpory fondů EU dosaženo. Tyto prostředky přispívají k rozvoji všech regionů České republiky,“ říká Daniel Braun, první náměstek ministryně pro místní rozvoj.

Jen za uplynulý rok byly schváleny projekty v hodnotě 96 miliard korun (příspěvek EU včetně národních zdrojů). Celkově přitom bylo od počátku programového období v roce 2007 do konce roku 2013 schváleno 49 070 projektů v celkové hodnotě 738,7 miliardy korun. To bylo 91,4 procenta z toho, co je možné v programovém období 2007–

2013 čerpat v rámci takzvaného Národního strategického referenčního rámce – ten zastřešuje čerpání finančních prostředků z evropských fondů v Česku, popisuje strategii a priority rozvoje České republiky v uvedeném období a stanovuje systém operačních programů, v rámci kterých je v jednotlivých oblastech možné evropské peníze získat.

Na konci roku 2013 bylo celkově přes 27 tisíc projektů již ukončeno a další desítky končí nyní každý měsíc. Proplacené prostředky včetně záloh tak dosáhly zhruba 515 miliard korun – v této částce jsou zahrnuty i peníze, které na financování evropských projektů musejí dát státní či veřejné rozpočty (jejich podíl činí 15 procent).

Prim hraje doprava

Nejvíce evropských peněz ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti získaly, a tedy také čerpaly, projekty spojené s rozvojem dopravní infrastruktury. Jsou zaměřeny na zlepšení kvality silniční a železniční sítě, dobudování vodních

Čerpání v současném programovém období 2007 až 2013 bude dobíhat ještě rok a půl, ale již nyní jsou viditelné výsledky a přínosy, kterých bylo za podpory fondů EU dosaženo. Tyto prostředky přispívají k rozvoji všech regionů České republiky.

Daniel Braun

náměstek ministryně pro místní rozvoj

cest a letišť a zvýšení dostupnosti a kvality veřejné dopravy. V současné době je na ně určeno 35 procent všech schválených prostředků.

Druhý největší podíl evropských dotací míří do oblasti podnikání, inovací, výzkumu a vývoje, a to 18,6 procenta. V rámci podpory podnikání uspělo se svými projekty více než šest tisíc malých a středních firem. Pokud jde o inovace, evropské peníze jsou určeny například na vznik patentů. Při získání dotací uspělo mimo jiné osm evropských a 40 regionálních center výzkumu a vývoje. Jsou to výzkumná střediska, která spojují teoretický a aplikovaný výzkum a vytvářejí tak špičkové technologie světové úrovně. U těchto projektů je oceňována především spolupráce se zahraničními výzkumnými institucemi nebo soukromými firmami.

Důležité je i vzdělání a ekologie

Přes dvanáct procent schválených evropských dotací směřovalo do oblasti vzdělávání. Podpora je

v této oblasti zaměřená na zlepšení stavu vzdělávání po celé České republice s výjimkou hlavního města Prahy, například ve školním roce 2012/2013 získalo podporu z fondů EU 90,5 % všech základních škol. Do základních škol tak přišlo celkem 4,5 miliardy korun a do středních dalších 1,5 miliardy.

Peníze jsou určeny na vzdělávání učitelů, vytváření a používání nových metodických pomůcek a učebních materiálů i zlepšení práce se žáky.

Oblast životního prostředí dosahuje 10,7 procenta všech schválených evropských dotací. Jsou určeny zejména na zlepšování kvality ovzduší – na snížení dopadů imisí a hluku na obyvatele. Znamná část peněz jde také do vodního hospodářství, zvláště na výstavbu čistíren odpadních vod, vodovodů a kanalizace nebo zlepšení protipovodňové ochrany. Finanční prostředky směřují také například do podpory ekologicky šetrné veřejné dopravy.

DOTACE V ČÍSLECH

Tomáš Houdek

tomas.houdek@economia.cz

„Vzniklo za podpory prostředků z Evropské unie“ – na tuto ceduli v různých podobách už někdy narazil každý. Není ale od věci připomenout si pár čísel, která dávají na využití evropských fondů a programů souhrnný pohled.

S přispěním peněz z EU bylo dosud vytvořeno více než 82 tisíc pracovních míst. Další významnou oblastí je podpora podnikání. Na tu dosáhlo již 5057 malých a středních podniků. S přispěním fondů EU vzniklo 2764 produktových, procesních, organizačních a marketingových inovací.

Důležitou oblastí jsou také investice do budování infrastruktury. Prozatím bylo postaveno 236,4 km nových silnic a zrekonstruováno 300,9 km železničních tratí. V jednotlivých regionech se postavilo či zrekonstruovalo více než 1,5 tisíce km silnic II. a III. třídy.

Jedním z cílů podpory z fondů EU je také zlepšování životního prostředí. S přispěním evropských peněz se revitalizovalo více než 113,9 km² a odstranilo 721,6 tisíce m² ekologických zátěží. Nově se zatím postavilo nebo zrekonstruovalo 94 čistíren odpadních vod. V oblasti cestovního ruchu byla podpořena rekonstrukce 185 památkových objektů nebo vybudování cyklostezek v délce přes 850 km.

Orlová v novém V severomoravském městě opravili chátrající čtvrt Strana II

Práce s handicapem O mléčném baru v Ostravě a kavárně v Písku Strana III

Méně byrokracie Náměstek ministryně slibuje snazší přístup k dotacím Strana IV

Soutěž Hlasujte pro některou ze 16 památek, které se opravují za přispění evropských peněz Strana VI

Vyrobeno ve spolupráci s ministerstvem pro místní rozvoj

Reportáž

V ORLOVÉ SE ZAMĚŘILI NA POSTIŽENOU LOKALITU

Blanka Růžicková

blanka.ruzickova@economia.cz

Třicetitisícové město Orlová na severu Moravy mělo dlouho neřešitelný problém: chátrající čtvrt, v níž se hromadí napětí spojené s růstem počtu sociálně nepříznivých obyvatel. Vybydlené domy a zanedbaná prostranství kolem hlavní příjezdové silnice byly tou nejhorší vizitkou.

Náhodný návštěvník, který tudy jel naposledy před čtyřmi nebo více lety, by dnes tato místa nepoznal. Čtvrt je opravená, většina domů dostala nový kabát, jsou zde opravené chodníky, nová parkovací místa, upravená zeleň. Veřejná prostranství jsou čistá a lákají k příjemnému posezení.

Kriticky krátká doba

Historie města připomíná houpačku. Jako součást ostravsko-karvinského revíru zažilo v posledních desetiletích vzestupy i období úpadku. Intenzivní těžba uhlí ho v poválečném období téměř vymazala z mapy kvůli problému s poddolovaným územím, ten se však v šedesátých letech minulého století řesil výstavbou nového sídliště pro horníky. Listopad 1989 znamenal pro Orlovou značný zlom – s útlumem těžby přišly problémy s nezaměstnaností a rostoucí imigrací osob žijících ze sociálních dávek.

Omezené finanční prostředky nedávaly mnoho možností, jak narůstající napětí a postupnou devastaci některých částí města řešit. Vstup ČR do Evropské unie a dotace z evropských fondů tak byly pro Orlovou prakticky jedinou příležitostí, jak sehnat peníze na nutné investice. „Je nutno si uvědomit, že problém romské menšiny je především problémem všech a ne lze jej řešit jen na komunální úrovni a že se zde bez evropských prostředků neobejdeme,“ konstatuje starosta města Jaromír Kuča.

O zpracování Integrovaného plánu rozvoje města (IPRM) a zařazení pilotního projektu na řešení problémů sociálně vyloučené komunity rozhodlo zastupitelstvo města ihned po vyhlášení příslušného dotačního programu – v červnu 2008. Žádost, v níž bylo nutné vtipovat a detailně popsat předmětnou zónu, zdůvodnit její výběr a vyčíslit očekávané náklady, odesílalo o půl roku později.

„Půl roku od zveřejnění výzvy se může zdát jako dlouhá doba. Ale reálně to bylo málo času a většina z nás nad projektem seděla ještě po večerech a v noci. Bylo nutné vytvořit pracovní skupiny skládající se ze zástupců odborníků, místních organizací, školských zařízení, posbírat náměty na projekty, ty následně rozpracovat a projednat s veřejností,“ vzpomíná manažerka projektu IPRM Orlová Martina Szotkowská. Přípravu komplikovalo i to, že chyběly informace k vyčíslení jednotlivých nákladů, které se upřesňovaly až později. „Plán jsme museli upravovat, protože u řady indikátorů, podle nichž se hodnotí čerpání dotací, nebylo na začátku jasné, jak se budou počítat.“

Žádost se nakonec omezila na zónu v části Orlová-Poruba, kde blízko centra města stojí hlavně třípodlažní a dvoupodlažní bytové domy, postavené v šedesátých letech 20. století. Ve vytipované lokalitě oficiálně žijí zhruba čtyři tisíce obyvatel. Na jejím území se nachází téměř 900 bytů, Romové obývají stovku z nich. Navrhovaná opatření se týkala regenerace bytů a objektů, revitalizace veřejných prostranství a nastartování aktivit pro integraci romského oby-

**V novém
V okolí
domů v části
Orlová-Poruba
zrekonstruoval
mesto
komplexně
veřejná
prostranství.
FOTO:
IPRM ORLOVÁ**

PROBLEMATICKÁ LOKALITA ORLOVÁ-PORUBA MÁ DÍKY PROJEKTU:

- nové komunitní centrum
- 540 zrekonstruovaných bytů
- 5 nově budovaných dětských hřišť
- 3km nových chodníků, 1km opravených komunikací
- nový kamerový systém pro prevenci kriminality
- nová parkoviště na ploše 7 tis. m²
- nové veřejné osvětlení
- úpravy zeleně a veřejných prostranství realizované na ploše 6 tis. m²

vatelstva. „Definovali jsme nejvíce postiženou část města. Schválení dotace jen potvrdilo, že jsou navrhovaná opatření opravdu potřebná,“ říká Martina Szotkowská.

Viditelné výsledky

Cílem projektu, který se realizuje od roku 2009, je přeměna městské části Orlová-Poruba na „atraktivní, kvalitní a příjemnou čtvrt“. V ní se v současné době díky dotacím vybudovalo jedno nové dětské hřiště, další se staví a tři školní se připravují. V lokalitě byl instalován kamerový systém, který sleduje cca 84 tisíc m² veřejných prostranství. Byly opraveny přibližně tři kilometry chodníků a jeden kilometr komunikací. Čtvrt získala nová parkovací místa na ploše celkem 7 tisíc m². V okolí domů s romskými obyvateli byla provedena komplexní rekonstrukce veřejných prostranství. Ta zahrnovala opravy všech chodníků, parkovacích ploch, regeneraci zeleně a instalaci nového veřejného osvětlení.

V zóně bylo zrekonstruováno 540 bytů a funguje tam nové komunitní centrum. Toto zařízení, jehož vybavení a provoz představují stěžejní část opatření

pro integraci romské komunity, dnes poskytuje nejen sociální služby, ale nabízí také volnočasové aktivity.

Dotace ze státního fondu životního prostředí umožnily zateplit základní školu, program prevence kriminality přispěl na zřízení funkce asistentů policie. Ti tak v lokalitě dohlížejí na pořádek spolu s městskou policií.

Něco navíc

Celkové náklady realizace IPRM Orlová dosahují 5,397 milionu eur (148 milionů Kč). Evropská unie poskytla dotaci ve výši 3,197 milionu eur (zhruba 87 milionů korun). Další prostředky, zhruba 42 milionů korun, se Orlové podařilo získat z jiných dotačních titulů. Ke zlepšení kvality života přispěli i další investoři. Opravu většiny bytů spolufinancovala společnost RPG Byty, v lokalitě vznikla díky financování z rozpočtu ministerstva vnitra nová policejní služebna a obyvatelům slouží také nový supermarket.

Město se v soutěžích dostalo u zakázek na nižší ceny a ušetřilo tak oproti původně vyčísleným nákladům zhruba 30 procent. Volné prostředky umožnily rozsáhlejší regeneraci bytového fondu (kde se nakonec opravilo třikrát víc bytů), budování dalších hřišť a rozšíření kamerového systému.

Harmonogram Integrovaného plánu rozvoje města Orlová se daří plnit a v příštím roce, kdy je nutné vyčerpat všechny prostředky, zbývá dokončit poslední úpravy zeleně a opravit poslední úseky komunikací a chodníků. O přípravě dalších žádostí o dotace z evropských fondů ještě v tomto dotačním období město Orlová z časových i finančních důvodů neuvažuje.

„Město Orlová projektem IPRM ukázalo, že i ve vyloučených lokalitách je nutno pokračovat v dlouhodobém procesu začleňování romských obyvatel do většinové populace. Výsledky projektu navíc využívají všichni obyvatelé lokality,“ připomíná starosta Orlové Jaromír Kuča.

Podpora využití kulturního dědictví

Oživený Velehrad

Římskokatolická farnost Velehrad letos dokončí projekt rekonstrukce tamních památek. Obnova hospodářských stavení bývalé konírny a sýpky církevního areálu a jejich přeměna na multifunkční středisko – Velehradský dům Cyrila a Metoděje si spolu s úpravami dalších prostor a objektů vyžádá téměř 350 milionů korun. Evropská unie přispěje dotací ve výši 292 milionů korun. Práce zahájené v roce 2007 by měly být ukončeny letos v srpnu. V rámci projektu Velehrad – Centrum kulturního dialogu západní a východní Evropy bude ve středisku umístěna stálá expozice nazvaná Velehrad na křižovatkách evropských dějin.

Brněnský klenot

Vila Tugendhat, která je jedinou moderní památkou UNESCO v České republice, prošla díky dotacím z EU obnovou a rekonstrukcí v letech 2010 až 2012. Stavba i s přílehlou zahradou byla restaurována do podoby, kterou měla v době svého dokončení v roce 1930. Také interiéry byly vybaveny přesnými replikami původního zařízení. Ve vile vzniklo Studijní a dokumentační centrum. Město Brno získalo na obnovu vily dotace ve výši 148 milionů korun, celkové náklady rekonstrukce se vyšplhaly na téměř 170 milionů korun.

Oživlý svědek industriální epochy

Jedna z dominant ostravského regionu, železářny a koksovy v dolní oblasti Vítkovic, ukončila provoz v roce 1998. Opuštěné objekty Vítkovických železáren a přílehlý Důl Hlubina se tehdy sice staly národní kulturní památkou, jejich chátrání to však nezabránilo. Záchranu a znovuoživení jim přinesl teprve projekt Zpřístupnění a nové využití NKP Vítkovice. Jeho iniciátorem bylo zájmové sdružení právnických osob, z něhož později vznikla skupina Holding Vítkovice, dnes vlastník areálu. Na revitalizaci chátrajících zařízení zajistila z fondů EU dotaci, která pokryla více než čtyři pětiny nákladů vyčíslených na půl miliardy korun. Přeměna proběhla v letech 2009 až 2012.

Tradice řemesel v Jindřichově Hradci

Historické budovy v Městské památkové rezervaci Jindřichův Hradec se znovu zaskvěly v plné kráse díky projektu Národní muzeum fotografie a dílna tapisérií – centrum původních řemesel a unikátních technologií. Fondy EU přispěly na vybudování centra 131 miliony korun, ze státního rozpočtu obdrželo město Jindřichův Hradec částku 23 milionů korun. Z vlastních zdrojů pak na projekt město přispělo částkou 5 milionů korun. Dílny a expozice centra se nacházejí v nově zrekonstruovaných budovách bývalého zámeckého pivovaru, jezuitské koleje a jezuitského semináře. Centrum bylo budováno se záměrem zachovat a dále rozvíjet některé tradiční rukodělné techniky. Dnes nabízí vzdělávací programy týkající se tradičních i současných řemesel, veřejnosti slouží od roku 2012. **BR**

Nové příležitosti

S podporou fondů vzniklo 82 tisíc nových pracovních míst

Tomáš Houdek

tomas.houdek@economia.cz

Zvyšování zaměstnanosti pokrývá 7,8 procenta všech schválených finančních prostředků. Nejvýznamnějšími projekty v této oblasti jsou především projekty Vzdělávejte se! a Vzdělávejte se pro růst!, na které se soustředily úřady práce v jednotlivých regionech České republiky.

Projekty realizované za více než 5,5 miliardy korun poskytovaly příspěvek na vzdělávání či rekvalifikaci zaměstnanců firem poškozených hospodářskou krizí. S podporou strukturálních fondů bylo doposud vytvořeno 82 tisíc nových pracovních míst. Nejvíce pro příjemce z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (více než 53,1 tisíce míst), a to zejména projektem Vzdělávejte se pro růst! – Veřejně prospěšné práce, který vytvořil téměř 48 tisíc pracovních míst.

Druhý nejvyšší počet pracovních míst vznikl z Operačního programu Podnikání a inovace. Aktuálně jde o 22,2 tisíce míst. Šlo hlavně o aktivity zaměřené na vznik nových firem, podporu podnikání a inovací a projekty zaměřené na efektivní využití zdrojů energie.

Příjemci z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace se zavázali, že vytvoří 1,7 tisíce pracovních míst. Ta vznikají v podpořených centrech excelence a regionálních vědecko-výzkumných centrech.

Některé tematické oblasti, jakými je například cestovní ruch, integrované projekty rozvoje měst a obcí, energetika nebo modernizace veřejné správy, se shodně umístily v alokaci prostředků pod hranici pěti procent.

Finanční prostředky ze strukturálních fondů na aktivity v oblasti cestovního ruchu a kultury dosahují 4,4 procenta již schválených prostředků.

Oblast rozvoje měst, obcí nebo celých lokalit je v rámci podpory z fondů EU v ČR řešena především prostřednictvím Integrovaných plánů rozvoje měst. Z celkového objemu schválených finančních prostředků směřuje do integrovaných plánů 3,9 procenta celkové schválené alokace.

Do oblasti energetiky směřuje 3,8 procenta schválených finančních prostředků.

Na modernizaci veřejné správy jde z prostředků EU 3,6 procenta. V roce 2009 přispěly k plnění cíle v této oblasti zejména projekty na zřízení kontaktních míst veřejné správy pro občany, tzv. center Czech Point. Ty vznikly ve více než pěti tisících obcích a zlepšily tak dostupnost veřejné správy po celém území Česka.

S podporou fondů

Nejvíce nových pracovních míst vzniklo díky projektu Úřadu práce Vzdělávejte se pro růst! – Veřejně prospěšné práce.

FOTO:
HN - RENÉ VOLFÍK

Mosty ke světu lidí s handicapem

Veronika Šmídová
autori@economia.cz

Najít si stabilní zaměstnání je výzvou i pro zdravého člověka. Pro handicapované jedince je ale takový úkol často téměř nespílitelný. V jejich snažení se jim pokouší pomoci tzv. sociální podniky. Jedním z nich je Mléčný bar Naproti v Ostravě, který má osm handicapovaných zaměstnanců, již postupně přivýkají běžnému pracovnímu procesu. Stejný záměr má i kavárna Pontes v Písku. Oba projekty jsou finančně podpořeny z Integrovaného operačního programu (IOP).

Mléčný bar Naproti je schován v malé postranní uličce ostravského centra, rozesmáté hlasy a švitoření malých dětí ale vítají návštěvníky již zdaleka. Krásné slunné počasí totiž vylákalo hosty k posezení na dřevěné zahrádce, která je umístěna před vchodem do podniku. Z toho co chvíli vybíhá mladá usměvavá servírka s novou várkou mléčných koktejlů, zákusků a dalších laskomin. Na nabídce si ale pochutnává několik lidí i v útulném interiéru, který je vyzdoben uměleckými fotografiemi a malbami.

Jednou z nich je manažerka baru Olga Rosenbergerová, která si právě dopřává krátkou přestávku. „Vyrůstala jsem v Ostravě a jako malá jsem milovala návštěvy mléčné jídelny, kam mě brala maminka. Ty ale po revoluci z ulic postupně vymizely. Když jsem před několika lety přemýšlela, jakým způsobem zaměřit sociální podnikání, tak mě napadl právě mléčný bar,“ vzpomíná Rosenbergerová. Jako ředitelka asociace Trigon, která se specializuje na pomoc sociálně ohroženým skupinám, má v jednání s handicapovanými velkými zkušenostmi. „V Trigonu jsme se zaměřovali na to, že jsme připravovali lidi se zdravotním postižením na práci. Nikdo nám je ale nechtěl zaměstnat. Tak jsme si řekli, že na tom není přece nic tak těžkého, že bychom mohli jít dobrým příkladem,“ vysvětluje Rosenbergerová.

Jen granty nestačí

Nejdříve bylo ale nutné najít finanční zdroje na realizaci projektu. Jako nejschůdnější cesta se jevíly evropské fondy, konkrétně IOP a Evropský sociální fond. Granty bar skutečně získal, a tak se v červenci 2011 mohlo začít s hledáním vhodných prostor. „V tom nám hodně pomohla Moravská Ostrava a Přívoz – z úřadu chodili se mnou a pomáhali nám vybírat. Nakonec jsme našli tohle,“ usmívá se manažerka a ukazuje kolem sebe.

Prostory baru nejsou extrémně rozsáhlé, pojmu ale několik barevných stolků a tři vitríny naplněné zákusky. Za nimi se táhne prodejní pult a pracovní plocha, kde jsou dobroty před zraky zákazníků připravovány. S pronájmem prostorů ovšem narazil bar na první problém. „Nebylo to tu rekonstruováno na restauraci, takže jsme museli začít se stavebními úpravami. Nemohli jsme ale získat peníze z evropských fondů, protože prostor byl pouze pronajatý. Takže jsem šláhla ještě milion korun na rekonstrukci od sponzorů,“ vysvětluje Rosenbergerová. Vybavení baru zajistil grant z IOP ve výši necelých devět set tisíc korun. Z něj se pořídily pulty, nádobí, lednice a různá gastronomická zařízení. V lednu 2012 se podnik konečně otevřel.

Předsudky jako největší problém

„V tu dobu jsme vyhlásili výběrové řízení – hledali jsme nejdřív vedoucí provozu. Lidé, kteří se nám přihlásili, měli sice zkušenosti z gastroprovozu, ovšem když zjistili, že by měli pracovat se zdravotně postiženými, tak pozici raději odmítli,“ kroutí hlavou manažerka baru. „Nakonec jsme získali paní Lenku, která má sice knihkupeckou školu, ale měla chuť se všechno doučit a má dobrý vztah k zdravotně postiženým,“ vysvětluje Rosenbergerová. V druhé fázi se hledala obsluha. Handicapovaní zájemci museli absolvovat například psychologické testy, aby se ověřilo, zda jsou schopni nápor v zaměstnání ustát. Všichni přijatí pracují v baru dosud, většina z nich na zkrácené úvazky.

Handicap vždy není vidět na první pohled

„Máme jedenáct zaměstnanců, z toho je osm zdravotně postižených. Aby zaměstnanci viděli svou práci z jiné perspektivy, byli na stáži v Itálii, letos na jaře pak ve Francii, kde se učili dělat palačinky a třeba saláty, což později využít mohli v cateringu,“ popisuje Rosenbergerová. Pracovníci byli úmyslně vybíráni s nejrůznějšími handicapy. Manažerka baru vysvětluje: „Lidé s psychiatrickou diagnózou mívají například obecně na jaře problémy. Abych se vyhnula tomu, že na jaře nebudeme mít ani jednoho člověka, tak v týmu musí být i lidé s fyzickým postižením nebo třeba lehkým mentálním postižením.“ Například psychické problémy ale nejsou na první pohled vidět, což vedlo k několika nepříjemným zážitkům. „Měli jsme občas problémy s předsudky. Lidé říkali, že je to zase nějaký tunel na peníze, nebo se ptali, kde že máme ty postižené. Hodně lidí má představu, že postižení musí být vidět na první pohled – invalidní vozík a podobně,“ krčí rameny Rosenbergerová.

Peníze až na prvním místě

I když je v podniku téměř plno, na uživení to ale baru nestačí. Obrat s dotacemi činí zhruba tři miliony korun měsíčně, bez dárců by se ale projekt sám udržet nedokázal. „Snažíme se nalákat lidi. Pořádáme různé výstavy, napojujeme se na akce, které se poblíž konají. Pečeme zde před zákazníky dorty, koláče, rozjíždíme i catering,“ popisuje vedoucí. „Velmi by nám ale pomohla změna legislativy, která by nám poskytla nějaké finanční úlevy, třeba v odvodech DPH,“ vysvětluje unaveně Rosenbergerová.

Kavárna mezi dvěma světy

S podobnými problémy se potýká i písecká kavárna Pontes, která v květnu oslavila své druhé narozeniny. Podnik je situován v malém dřevěném domečku s krytou zahrádkou stojícím na břehu Otavy. Poblíž je Kamenný most, nejstarší svého druhu, vyhledávaná turistická atrakce. Přes léto si tedy kavárna na nedostatek návštěvníků stěžovat nemůže, horší je to v zimě. Právě atraktivní lokalita byla jedním z aspektů, které Viléma Vítů a jeho společníka Michala Grilla přiměly ke koupi objektu. „V určité chvíli byla budova k prodeji a nás to zaujalo. Zjistili jsme, že bychom na koupi a rekonstrukci mohli získat nějaké dotace, takže jsme se rozhodli o ně požádat. Chtěli jsme otevřít podnik, který podpoří handicapované. Kolegův syn je na vozíku, což nás k nápadu inspirovalo,“ vysvětluje Vítů.

Naproti
Manažerka Olga Rosenbergerová byla u vzniku mléčného baru s tímto názvem od samého začátku.
FOTO: HN – JIŘÍ ZERZOŇ

Pontes
Atraktivní lokalita u píseckého Kamenného mostu přiměla Viléma Vítů a jeho společníka Michala Grilla ke koupi objektu.
FOTO: HN – MARTIN SVOZÍLEK

I on sám má se světem handicapovaných zkušenosti, protože je zároveň spoluvlastníkem firmy, která se zabývá vývojem invalidních vozíků. Bezbariérový podnik má v současné době devět zaměstnanců, z toho je šest s postižením. „Máme zde dva vedoucí, kteří tým řídí. Nemají žádný terapeutický výcvik, protože najít někoho, kdo by měl zkušenosti s handicapovanými a ještě z oboru, tak to je z říše snů,“ popisuje Vítů.

Bez dotací by to nešlo

Nápad na integrační kavárnu by se podle jeho slov nemohl nikdy uskutečnit bez grantů z Evropské unie. „Dotace jsme získali ze dvou programů, bylo to ale hodně provázané. Jeden program byl investiční, druhý neinvestiční. Z IOP jsme dostali celých dva miliony korun na koupi a rekonstrukci objektu a na vybavení,“ vzpomíná majitel kavárny. Z vlastních zdrojů

podnikatelé dodali zhruba jeden a půl milionu korun, celková počáteční investice tedy vyšla zhruba na tři a půl milionu.

Zákazníky láká sociální přesah

Kavárna přináší obrat zhruba dvě stě tisíc korun měsíčně, své náklady tudíž pokryje. Díky vysoké konkurenci gastronomických zařízení je to ale náročné. „Lákáme lidi na akce, převážně koncerty, ale samozřejmě to jde jen v létě, protože jinak je prostor uvnitř omezený,“ krčí rameny majitel podniku. Část zákazníků přivádí do kavárny i samotný fakt, že podporuje handicapované. Jednou takovou návštěvníci je i usměvavá dáma středního věku, která na terase popíjí kávu. „Jsem tu snad každý druhý den, hrozně jim fandím, aby se tu dokázali udržet. To, co dělají, je opravdu prospěšné,“ vysvětluje žena nadšeně.

Všeobecná fakultní nemocnice

Evropské granty přinášejí kvalitnější péči pacientům

Veronika Šmídová
autori@economia.cz

Lepší přístroje a vybavení, kvalitnější péči o pacienty a šetrnější léčbu – to si slibuje Všeobecná fakultní nemocnice v Praze od modernizace svého onkologického, kardiologického a iktového centra. K realizaci projektů přispěla velkým dílem prostřednictvím Integrovaného operačního programu Evropská unie, zhruba polovinu peněz ale musela nemocnice dofinancovat. „IOP je primárně zaměřen na mimopražská území, takže jsme pacienty pražské museli platit my,“ vysvětluje vedoucí oddělení evropských grantů Pavla Hrubá.

Onkologické centrum modernizovali od dubna do konce roku 2009. „Rozpočet byl stanoven na 65 milionů, nemocnice ale díky výběrovým řízením snížila cenu zhruba o deset milionů. Od Evropského fondu pro regionální rozvoj jsme získali 25 milionů, stejnou část platila nemocnice. Zbytek dodalo ministerstvo zdravotnictví, což už v dalších projektech nebylo,“ popisuje Hrubá. Do centra přibyl CT simulátor, magnetická rezonance a brachyterapeutický přístroj s RTG přístrojem s C-ramenem umožňující například silnější ozařování nádoru bez rizika větších zasažení okolních zdravých tkání. „Snížila se tak zátěž pro onkologické pacienty, zlepšila se i diagnostika a radiační léčba,“ vysvětluje Hrubá.

Učí se znovu vařit

Půl roku nato začala realizace projektu Komplexního kardiologického centra, která byla úspěšně ukon-

11 PŘÍSTROJŮ

nakoupila Všeobecná fakultní nemocnice ve spolupráci s Evropským fondem pro regionální rozvoj. Přístroje byly umístěny do onkologických, kardiologických a iktových center.

100 PROCENT

standardů ministerstva zdravotnictví pro specializovaná centra naplňuje kardiologické oddělení VFN poté, co byly zakoupeny nové přístroje a vybavení.

Magnetická rezonance
Přístroj umožnil zlepšení kvality a možnosti zobrazovací diagnostiky u onkologických pacientů VFN, a to bez použití rentgenového záření.
FOTO: LUKÁŠ JASANSKÝ

čena v srpnu 2012. V jeho rámci nemocnice zakoupila dva přístroje – angio CT a angiografickou linku. „Rozpočet byl stanoven na 75 milionů, protože přístroje jsou opravdu velmi drahé. Nakonec se ale pořídily za necelých 52 milionů, takže se nám zase povedlo ušetřit,“ říká Hrubá. „Z IOP šlo asi třicet jedna milionů, dvacet milionů zaplatila nemocnice,“ dodává vedoucí oddělení evropských grantů.

Pro iktové centrum, které se specializuje na cévní mozkové příhody, se v rámci projektu, který skončil v srpnu 2013, pořídilo šest přístrojů. „Některé z nich jsou určeny k rehabilitaci, pomáhají pacientům po mozkové příhodě vrátit se zpět do života,“ vysvětluje Hrubá. Pacienti se pomocí těchto zařízení znovu učí například vařit – rozklepávat vajíčka, dávat je na pánvičku, míchat. Vše samozřejmě v simulované podobě. „Schválený rozpočet byl 26 milionů, sumu se

nám opět podařilo snížit na 18 milionů. V tomto případě nemocnice zaplatila z vlastní kapsy necelých deset milionů a z Evropské unie přišlo necelých osm,“ popisuje Hrubá.

Zvyšující se standardy

Jedním z cílů modernizace jednotlivých specializovaných center byla rovněž snaha o zvýšení jejich úrovně tak, aby odpovídala standardům nastaveným ministerstvem zdravotnictví. „Díky nákupu přístrojů splňuje kardiologické centrum podmínky ministerstva na sto procent, v případě onkologického centra jsme na 68 % a v případě iktového přesně na třech čtvrtinách,“ vysvětluje Hrubá. „Hlavně se nám povedlo zlepšit kvalitu péče o pacienty s rakovinou, po infarktu či třeba mozkové příhodě, což je to hlavní,“ dodává Hrubá.

Rozhovor

ŽÁDOSTI O EVROPSKÉ DOTACE BUDOU SPOJENY S MENŠÍ BYROKRACÍ

DANIEL BRAUN, PRVNÍ NÁMĚSTEK MINISTRYNĚ PRO MÍSTNÍ ROZVOJ A ŠÉF VYJEDNÁVACÍ DELEGACE

Jan Záluský
jan.zalusky@economia.cz

Až na podzim vyjednávání s Evropskou komisí skončí, budu mít dobrý pocit, že jsme neakceptovali jen to, co chtěla EU, ale našli jsme shodu, říká Daniel Braun, první náměstek ministryně pro místní rozvoj zodpovědný za oblast strukturálních fondů Evropské unie. Braun zároveň vede českou delegaci, která od loňského února vyjednává podmínky nového dotačního období 2014–2020. V něm bude podle Brauna podporována menší šíře projektů, žádání ale bude jednodušší.

HN: Řídíte tým, který připravil a vyjednával podmínky pro čerpání dotací z evropských fondů v novém programovém období. Co se podařilo vyjednat?
Nejživější diskuse panovala kolem rozdělení peněz jednotlivým členským státům. V této oblasti se podařilo vyjednat, že propad objemu alokovaných (dostupných) prostředků oproti právě končícímu dotačnímu období nebude tak drastický, jak to zpočátku vypadalo. V období 2014–2020 přiteče do Česka 21,6 miliardy eur, což je pokles o 18,6 procenta oproti rokům 2007–2013. Důležitější je ale fakt, že se podařilo dojednat podmínky, které učiní evropské dotace atraktivnější pro tuzemskou ekonomiku. Jde třeba o zachování takzvané způsobilosti DPH, což znamená, že DPH se může započítat do toho, co nám EU v projektech proplácí. Podařilo se také zachovat míru kofinancování projektů. Dosud EU dávala 85 procent prostředků na projekty, v Bruselu uvažovali o tom, že podpora o deset procent klesne, ale to se nestane. Veřejné rozpočty tak nebudou pod takovým tlakem.

HN: Co se bude v příštích letech podporovat z evropských zdrojů?
Poslední tři roky jsme s ostatními ministerstvy, kraji, městy, tripartitou a experty diskutovali o tom, co Česko potřebuje. Hodně jsme se opírali i o analýzu konkurenceschopnosti České republiky, která říká, že největší bariérou rozvoje jsou tři „i“ – infrastruktura, inovace a instituce. My jsme je doplnili o čtvrté „i“, a to je sociální inkluze (prevence sociálního vyloučení). Kolem těchto bodů se vystavěla logika budoucí dotační strategie Česka. Chceme se zaměřit na projekty se skutečnou přidanou hodnotou, koncentrovat se na „smart“ investice do podpory podnikání, infrastruktury, výzkumu a vývoje, životního prostředí, energetické účinnosti, vzdělávání, zaměstnanosti a sociální soudržnosti. Věřím, že se tím zlepší konkurenceschopnost Česka i kvalita života.

HN: O čem jste s partnery v Česku nejvíce debatovali?
Velké debaty se vedly o objemech peněz určených na jednotlivé oblasti ekonomiky a jejich rozdělení. V novém období se chceme koncentrovat na podporu méně věcí, ale více do hloubky. Hodně se diskutovalo třeba o podpoře cestovního ruchu, který nebude v budoucnu podporován takovým způsobem jako dosud. Není možné z evropských zdrojů financovat komerční

zařízení v cestovním ruchu. Nebude možné financovat vše, na co jsme byli dosud zvyklí. Týká se to třeba penzionů nebo hotelů.

HN: Na co ještě nebudou v novém období peníze?
Nebude třeba možné financovat pouhé opravy silnic, i když jde v Česku v jednotlivých krajích o velmi silnou potřebu. Strategii EU ale není pouhá obnova infrastruktury. Evropské fondy mají sloužit ke strukturální změně ekonomiky, aby se zvýšila její konkurenceschopnost a soudržnost.

HN: Jak byste zhodnotil minulé dotační období?
Na finální zhodnocení je ještě brzy, protože minulé období fakticky končí až příští rok. Čerpání peněz z tohoto období zdaleka není u konce. Pozitivní dopady evropských prostředků, i přes všechna slabá místa, která se ukázala, jsou enormní. EU podpořila v Česku padesát tisíc projektů a s drtivou většinou z nich nebyl žádný problém. Loňský rok byl historicky nejúspěšnější z toho pohledu, že do Česka přiteklo z EU o 84 miliard korun více, než kolik z něj do unie oteklo. Tři

» Nesouhlasíme například s názorem EU na financování silniční sítě.

čtvrtiny z této částky přitom tvoří strukturální fondy. Podle analýz má evropská podpora i vliv na růst českého HDP, stimuluje jeho růst ročně o jeden procentní bod. V letech 2007–2013 se vytvořilo 82 tisíc pracovních míst. Třetina produktových inovací v tuzemských firmách vznikla díky evropským fondům. Fondy pomohly i dopravní infrastruktuře, kterou považují za velkou slabinu Česka. Podle expertních odhadů se díky vylepšeným silnicím a železnici ušetří tři miliardy korun ročně na úspoře času či opotřebení vozidel. Je vidět, že fondy prostě posunují ekonomiku.

HN: Co se konkrétně změní v novém období?
Chceme omezit administrativní náročnost žádostí o dotace, která ale z principu nebude nikdy malá. Jsou to veřejné peníze a kontrolní mechanismy musí být přísné. Snažíme se to ale kompenzovat automatizací a standardizací. Měla by být také zavedena jasná a předvídatelná pravidla, aby příjemci dotací nežili v nejistotě. Jasněji bude stanoveno, kdy musí podnikatel či obec vypsat výběrové řízení a jaké má mít parametry či kdy může jít na elektronické tržiště. Nově budou také nastave-

ny lhůty dotačních řízení. Dosud bylo nastavení lhůt v kompetenci jednotlivých úřadů. V novém dotačním období bude muset úřad od ukončení příjmu žádostí o podporu v dané výzvě do sedmi měsíců uzavřít smlouvu s uchazečem o dotaci. Tím chceme například předejít situacím, kdy úspěšní žadatelé dva roky čekali na vyřízení dotace a museli si brát překlenovací úvěry.

HN: V čem vyjednávání s evropskými úředníky nejvíce drhlo?
Od února 2013 jsme s nimi vedli neformální dialog, kde jsme si vyměňovali názory na jednotlivé oblasti podpory. Neshodovali jsme se například v potřebách Integrovaného záchranného systému. EU se domnívala, že v dostatečné míře financovala záchranný systém, to znamená hasiče a policisty, v předešlém období a že to nemá být prioritou v dalším období. Z našich analýz a debat s partnery vyplývalo, že tam stále nezbytné potřeby investic jsou. Postupně jsme došli ke kompromisu. Z původně desítek otevřených bodů jich nyní zbývá už jen několik, které je potřeba doladit.

HN: Které to například jsou?
Nesouhlasíme například s názorem EU na financování silniční sítě. EU velmi preferuje železniční dopravu. Nemáme soulad v tom, v jakém poměru se má podporovat silniční a železniční doprava. Česko nemá dosud dokončené klíčové silniční tahy a je jasné, že v této oblasti jsou investice nutné. Nyní to vypadá, že se nakonec dohodneme a budeme moci v dostatečné míře financovat i silniční dopravu. Dalším z otevřených témat je financování infrastruktury zdravotnictví a psychiatrické péče. Jsem přesvědčený, že dokážeme do podzimu jednání uzavřít a proces dokončit.

Daniel Braun je prvním náměstkem ministryně pro místní rozvoj zodpovědným za oblast strukturálních fondů Evropské unie. Na ministerstvu působí od března 2007, byl součástí skupiny, která koordinovala přípravu operačních programů a vyjednávala s Evropskou komisí Národní strategický referenční rámec pro období 2007–2013. Do funkce prvního náměstka byl jmenován v červenci 2010. V současné době řídí tým připravující strategii evropských fondů pro nové programové období 2014–2020 a zároveň vede českou vyjednávací delegaci s Evropskou komisí. Daniel Braun je absolventem VŠE v Praze, Fakulty mezinárodních vztahů, a Central European University v Budapešti.
FOTO: HN – LIBOR FOJTÍK

HN: Co vnímáte jako největší úspěch vyjednávání?
Považuji za nejdůležitější, že se podařilo připravit profesionální strategii na využití veřejných prostředků na příštích deset let. Tato strategie reflektuje dobré i špatné zkušenosti, které jsme se strukturálními fondy dosud měli. Až na podzim vyjednávání s Evropskou komisí skončí, budu mít dobrý pocit, že jsme neakceptovali jen to, co chtěla EU, ale našli jsme shodu. Těší mě třeba, že jsme víc prosadili takzvanou územní dimenzi, což znamená, že projekty budou vznikat v místech, kde jsou k tomu příhodné podmínky a doplňuje to místní strategii. Tím se zlepší jejich efektivita. Například menší silnice by se měly financovat jen v případech, kde pomohou k napojení na další ekonomickou aktivitu nebo k vytvoření pracovních míst.

Evropské peníze

Jak ještě získat dotace z Integrovaného operačního programu

Kromě orgánů státní správy, samosprávy a jimi řízených organizací mohou o dotace žádat třeba také neziskové organizace, zaměstnavatelé či čeští občané, kteří by rádi uskutečnili projekty podporující regionální rozvoj. Integrovaný operační program (IOP), který je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), je zaměřen primárně na řešení regionálních problémů, ať již v oblastech infrastruktury, kultury a cestovního ruchu, či informačních technologií. Jeho cílem je posílení veřejné správy a veřejných služeb, které mohou zvýšit kvalitu života místních obyvatel a atraktivitu pro investory. Pro programové období 2007–2013 bylo určeno 1,58 miliardy eur a ještě stále je otevřeno několik výzev, v kterých se mohou žadatelé ucházet o podporu. Je to možné především díky úsporám, ke kterým došlo během výběrových řízení již schválených projektů a díky vývoji měnového kurzu. Finanční prostředky určené pro IOP jsou totiž stanoveny v eurech, jednotlivým realizátorům projektů jsou ale vypláceny v korunách. Loňská intervence České národní banky vedla k oslabení české měny, což se projevilo na objemu dosud nevyčerpaných grantových financí – částka byla navýšena zhruba o 1,15 miliardy korun. Většina výzev, v jejichž rámci je možné peníze čerpat, je otevřena do konce června tohoto roku. Případní zájemci by tedy s žádostí neměli váhat.

Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě

Výzva je určena pro ústřední orgány státní správy, organizační složky státu, jimi zřizované organizační složky a příspěvkové organizace. Hlavním cílem je rozvoj e-Governmentu, tedy elektronizace výkonu veřejné správy. Pod výzvu spadají tudíž projekty, které se snaží například o údržbu registrů státní správy, rozvoj její komunikační infrastruktury nebo o elektronizaci jejích služeb. V plánu je její celková modernizace díky rozvoji informační společnosti. Celkové finanční prostředky činí 765 milionů korun, přímo z Evropského fondu pro regionální rozvoj je k dispozici 650 milionů. Výzva je otevřena do 6. 2014.

Zavádění ICT v územní veřejné správě

Finanční podpora je určena k modernizaci informační a komunikační technologie (ICT) v obcích, které jsou také jedinými oprávněnými žadateli. Výzva navazuje na projekt technologických center, který pomohl v minulých letech řadě obcí s digitalizací dat, datovými sklady nebo vytvořením elektronické spisové služby. Nynějším cílem je tedy rozvoj technologických center, konsolidace hardwaru a softwaru úřadů, nákup bezpečnostních prvků a elektronizace dat. Zájemci mohou předložit vždy pouze jeden projekt, v jehož rámci lze obdržet podporu v hodnotě jednoho až šesti milionů korun. Celkově je jim ze zdrojů ERDF k dispozici 250 milionů. Příhlášky je možné podávat do 30. 6. 2014.

Služby v oblasti sociální integrace

V této tematické oblasti sice již není otevřena žádná výzva, ale počítá se s realizací náhradních projektů. Ty jsou řazeny postupně podle data přijetí žádostí o dotace. Všechny projekty se zaměřují na podporu zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb. V zásobníku je sedm projektů, příjemcem je dvakrát Kraj Vysočina, dvakrát Karlovarský kraj a jednou Liberecký, Ústecký i Zlínský. Ministerstvo práce a sociálních věcí může nabídnout finanční prostředky prvním třem, tedy projektům Libereckého kraje a Vysočiny. Prvně jmenovaný si ale realizaci rozmyslel, jako náhradník připadá v úvahu Ústecký kraj. Na zbývající projekty v zásobníku nejsou momentálně peníze.

PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014–2020

Investice do regionů podle míry rozvoje

- méně rozvinuté regiony obdrží 183 mld. €**
(HDP/ob. < 75 % průměru EU-27)
- přechodové regiony obdrží 35 mld. €**
(HDP/ob. 75–90 % průměru EU-27)
- rozvinuté regiony obdrží 54 mld. €**
(HDP/ob. = 90 % průměru EU-27)
- státy mimo EU

Reformovaná politika soudržnosti

bude hlavní investiční nástroj k dosažení cílů strategie Evropa 2020, mezi něž patří nastartování růstu, tvorba pracovních míst, boj proti změně klimatu, řešení energetické závislosti či sociálního vyloučení. Umožní investovat

351,8

MILIARDY EUR

Pro ČR určeno

23,8

MILIARDY EUR

(výše prostředků představující evropský podíl spolufinancování, bez Evropského námořního a rybářského fondu, a cíle Evropské územní spolupráce)

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Operační programy

Název programu	Řídící orgán	Finanční alokace
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	MPO	4,3 mld. €
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	MŠMT	2,8 mld. €
OP Doprava	MD	4,7 mld. €
OP Životní prostředí	MŽP	2,6 mld. €
Integrovaný regionální OP	MMR	4,7 mld. €
OP Zaměstnanost	MPSV	2,1 mld. €
OP Praha – pól růstu ČR	MHMP	0,2 mld. €
OP Technická pomoc	MMR	0,2 mld. €
OP ČR – Polsko	MMR	nestanoveno
Program rozvoje venkova	MZe	2,2 mld. €
OP Rybářství	MZe	nestanoveno

Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů* (v mld. €)

Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi	2,5
Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií	1,0
Podpora malých a středních podniků	1,3
Snižování energetické náročnosti ekonomiky	2,2
Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže	1,3
Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství	2,9
Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava	6,2
Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla	1,3
Fungující sociální systém a boj proti chudobě	2,1
Zkvalitnění systému vzdělávání	2,0
Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce	0,2
Technická pomoc	0,8

Celkem 23,8 MILIARDY EUR

*upravené názvy tematických cílů vycházející z nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1303/2013

Co přinese nové dotační období žadatelům

Podle prvního náměstka ministryně pro místní rozvoj Daniela Brauna dostanou v novém dotačním období žadatelé informace dříve a budou snadněji dostupné. První výzvy v novém dotačním období budou vyhlášeny nejdříve letos na podzim.

Jeden webový portál

Informace o dotačních výzvách se pro všechny programy budou shromažďovat pouze na jednom internetovém portálu (www.strukturalni-fondy.cz). Minimálně šest měsíců dopředu by na něm měly úřady zveřejnit, jakou výzvu se chystají vyhlásit. Nikdo ze žadatelů by tak neměl mít informační výhodu a znát informace dopředu.

Informace si získá systém sám

Žádost a komunikace s úřady bude probíhat jen v elektronické formě. Dotační informační systém je napojený na veřejné registry, takže žadatel nebude muset vyplňovat všechny informace ručně. Stačí, když vyplní IČO a program, do kterého se chce přihlásit. Systém mu sám načte řadu potřebných identifikačních údajů automaticky. Údaje navíc v systému zůstanou, takže když bude příjemce časem posílat úřadu zprávu o realizaci projektu nebo žádost o platbu, nebude už je muset znova vyplňovat.

Výsledky hodnocení budou k dispozici

Nově si budou moci zájemci o dotaci požádat o výsledky hodnocení jejich projektové žádosti. Žadatelé o dotaci také budou mít právo požádat o přezkum hodnocení jejich projektu. Dosud měly úřady jen povinnost zveřejňovat totožnost příjemců dotací.

Podle jakých principů se budou dotace udělovat

■ Princip strategického plánování – podpora se zaměří na strategické potřeby Česka, financování nebude tak široké. Podle Brauna se ukazuje, že když se stát snaží uspokojit všechny potřeby, ale dělá to mělce, nevede to ke strukturální změně, ale naopak to může deformovat tržní prostředí.

■ Princip fungujícího trhu – stát tímto principem reaguje na kritiku, že dotace mohou křivit tržní prostředí. Pečlivě se proto budou vybírat oblasti, kam veřejné prostředky mají plynout. Místo klasické dotační podpory by se také měly mnohem více začít uplatňovat různé druhy úvěrů, záruk za úvěry či podpora kapitálových vstupů do firem. Tím se minimalizuje praxe, kdy někdo předložil projekt jen proto, aby čerpal dotace, ale akce nedávala smysl.

■ Princip podpory kvalitních projektů – stát bude mnohem více podporovat efektivitu investic a hledět na společenský přínos projektů. Sníží se naopak tlak na formální správnost žádostí. „V pravidlech, podle kterých se hodnotí projektové žádosti, se musí hodnotit zejména kvalita projektu. Nelze dostávat rozhodující body za to, že v projektu je formálně správné číslování,“ říká Braun. ZAL

Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik

Zde jsou otevřeny dvě výzvy. První se týká projektů, které zajistí efektivní hlasovou a datovou komunikaci složek integrovaného záchranného systému. Dotace mohou získat ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, policejní prezidium a krajská ředitelství Policie ČR mimo Prahu. Šanci mají do 23. května, je pro ně připraveno 545 milionů korun. Druhá výzva cílí na projekty související například s pořízením moderních vozů zdravotnické záchranné služby s mobilním technologickým vybavením či zajištěním služby eHealth. O finanční podporu si mohou zažádat kraje a jimi zřizované organizace do 30. června. Z ERDF je na tyto účely vyčleněno 885 milionů korun.

Národní podpora cestovního ruchu

Hlavním cílem této výzvy je zlepšení kvality služeb v cestovním ruchu, rozvinutí marketingové propagace České republiky a zvýšení povědomí o jejím kulturním i přírodním bohatství. Projekty musí mít prokazatelně přímý vliv na sociální a ekonomický růst tím, že umožní navázání dalších projektů a jejich aktivity musí být realizovány plošně pro celou Českou republiku. Do výzvy se mohou přihlásit jako žadatelé organizační složky států a jimi zřizované příspěvkové organizace. Výzva je kontinuální, žádosti je tedy možné předkládat až do vyčerpání zbývajících finančních částky. Ta činí v současnosti zhruba 360 milionů korun.

Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví

Finanční podpora může být přidělena těm projektům, které se zasazují například o obnovu či využití národních kulturních památek, památek na seznamu UNESCO a nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu České republiky. Výzva je určena pro obce, svazky obcí, organizační složky států a jimi zřizované organizace, ale i pro nestátní neziskové organizace a zájmová sdružení právnických osob. Uznatelné náklady na projekt musí být v rozmezí od 30 do 200 milionů korun. Celkově je z Evropského fondu pro regionální rozvoj k dispozici 443 milionů, o jejichž část si mohou příjemci zažádat do 30. června.

Zlepšení prostředí v problémových sídlištích

Jak již název napovídá, cílem je především zlepšení prostředí problémových sídlišť postavených v hromadné bytové výstavbě. Toho se má mimo jiné docílit regenerací jednotlivých bytových domů. Jejich vlastníci mohou zažádat o zvýhodněný úvěr od jednoho do 120 milionů korun z finančního nástroje Jessica. Ten je dotován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, k dispozici je 550 milionů korun. Základní podmínkou pro získání úvěru je spolufinancování projektu ve výši deseti procent. Bytový dům musí být rovněž situován v deprivované zóně města s Integrovaným plánem rozvoje města pro IOP. Zájemci mají možnost zažádat o úvěr do konce roku 2015 na pobočkách Komerční banky.

Příloha HN Evropské fondy a dotace

Šéfredaktor speciálních projektů:
Petr Orálek
Vedoucí přílohy:
Tomáš Houdek
Editor:
Bořek Hanuš
Grafika a zlom:
Vizuální studio
Economia

Obchod a inzerce:
Daniel Hort
(daniel.hort@economia.cz)

Soutěž

DEJTE HLAS ČESKÝM PAMÁTKÁM

Rádi navštěvujete a obdivujete české a moravské zámky, kláštery, muzea nebo industriální památky? Máte oblíbená místa, kam se každoročně vracíte? Pak je přesně pro vás připravená soutěž ministerstva pro místní rozvoj „Dejte hlas českým památkám“. Na webových stránkách www.kvalitazivota.eu můžete hlasovat pro některou ze šestnácti jedinečných památek, které se postupně obnovují za přispění evropských dotací. Přesto, že soutěž začala už 1. května a od jejího zahájení tedy uplynul celý měsíc, je do jejího vyhlášení na konci školních prázdnin, tedy 31. srpna 2014, ještě stále dost času. I když je smyslem Integrovaného operačního programu (IOP) primárně řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územního rozvoje, je z jeho rozpočtu hrazena i obnova památek. Financováno je i jejich oživení a navrácení do života společnosti. Díky IOP tak mohou o vaši přízeň bojovat níže uvedené památky, byť výčet těch, které by měly být a budou opraveny v nadcházejících letech, je mnohem delší. Vaším úkolem tedy je dát hlas tomu projektu, který považujete za nejzajímavější. Tím se sami zařadíte do soutěže o atraktivní ceny. Za zmínku určitě stojí solární nabíječky Powermonkey

eXtreme, které získají výherci na prvním až třetím místě. Hlasování a účast ve slosování jsou platné pouze v případě, že vyplníte krátký registrační formulář na již zmíněných webových stránkách. Podělíte-li se navíc s ostatními o nevšední zážitek z českých památek na facebookovém profilu této soutěže, bude vám zaslán ještě drobný dárek jako poděkování. O tom, že se tyto památky skutečně leckdy vracejí zpět do života, se můžete přesvědčit, když je navštívíte. Zájemce o architekturu nadchne citlivá rekonstrukce nadčasově pojaté vily Tugendhat, Ostravské Hradčany – Vítkovice jsou otevřené malým i velkým obdivovatelům techniky, dáváte-li přednost tiché kontemplaci, nezapomeňte navštívit duchovní centrum na Velehradě nebo Květnou a Podzámeckou zahradu v Kroměříži. Na jihu Čech v Jindřichově Hradci své naučíte odborně fotit a v muzeu gobelinů si přijdou na své milovníci ručních prací. Na nové expozice čekají bývalý pivovar s barokním mlýnem v Plasích, pevnost Terezín, premonstrátský klášter Teplá a významná místa židovské kultury v Ústěku, Jičíně, Brandýse n. Labem, Plzni, Břežnici, Nové Cerekvi, Polné, Boskovicích, Mikulově a Krnově. S plánováním výletů tedy příliš neotálejte. V Čechách, na Moravě i ve Slezsku na památky totiž narazíte doslova na každém kroku.

Národní centrum fotografie a dílna tapisérií v Jindřichově Hradci

V nově opraveném zámeckém pivovaru, bývalé jezuitské koleji a semináři v Jindřichově Hradci se můžete setkat s tradičními řemesly, jako je ruční tkaní tapisérií nebo unikátní fotografické techniky. Za návštěvu určitě stojí také výstava věnovaná Marii Hoppe-Teinitzerové, která českou tapisérii proslavila za hranicemi Čech.

Zámecké návrší v Litomyšli

Hlavním cílem projektu je oživení zámeckého návrší a jeho plnohodnotné zapojení do organismu města a regionu. Městu Litomyšl jde především o smysluplné užívání mimořádně cenného areálu, památky UNESCO, jako nadregionálního centra kultury, vzdělávání a společenského života. Plánováno je jeho celoroční využití se zapojením nových aktivit doprovázené celkovou obnovou objektů a jejich dovybavením.

Pevnost Terezín

Terezínská pevnost nebude pouze opravena, ale skutečně oživena. V objektu Kavalír 2 bude zřízeno Dělostřelecké muzeum, v Retranchementu 5 vznikne „Centrum obnovy a využití vojenských pevnostních systémů“, v Dělostřeleckých kasárnách má být sídlo Nadačního fondu Leo Becka a zázemí muzea z tereziánské doby. Jízdnárna bude plnit svůj původní účel s možností aktivního zapojení návštěvníků.

Veltruská – Schola naturalis

Do jednoho z největších zámeckých areálů u nás bude soustředěno vzdělávací centrum zaměřené na kulturní krajinu. Budou se zde vyučovat studenti vysokých škol, centrum však nabídne i programy pro základní a střední školy a chybět nebudou ani vzdělávací aktivity nevládních neziskových organizací. Zámek a krajinářský park tak dostanou vedle stávajícího i zcela nové využití, které do celé oblasti přivede zejména mladé lidi.

Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži

Centrum má za úkol zvýšit všeobecnou vzdělanost a kultivovanost veřejnosti, zvýšit počet kvalifikovaných osob zabývajících se zahradní architekturou a vytvořit podmínky pro dlouhodobou partnerskou spolupráci v oblasti dané problematiky v celé ČR. Hlavním cílem však zůstává tvorba metodik pro obnovu historických zahrad a parků v ČR a péči o ně.

Centrum stavitelského dědictví v Plasích

Areál bývalého cisterciáckého kláštera je místem realizace projektu Centrum stavitelského dědictví. Přípravovaný studijní depozitář s referenční sbírkou stavebních prvků a navazující expozici „stavebně řemeslná huť“, zážitkové dílny a řada dalších aktivit mají zajistit, aby se instituce stala místem inspirace i potěšení z krásy starého řemeslného fortelu.

Vila Tugendhat v Brně

Jediná moderní památka UNESCO v Česku prošla v letech 2010–2012 památkovou obnovou a rekonstrukcí. Stavba i s přílehlou zahradou byla restaurována do podoby, jakou měla v době svého dokončení v roce 1930. Ve vile vznikne centrum studia brněnské architektury od počátku 20. století až po současnost a děl architekta Ludwiga Miese van der Rohe.

Vila Stiassny v Brně

Budova vily i přilehlý areál budou využity pro oblast tzv. architektonické moderny, zaměřené na činnost spojenou s památkovou obnovou moderní architektury. Ve vile vznikne konzultační centrum k dané problematice pro odbornou i laickou veřejnost a v neposlední řadě poskytne zázemí pro pořádání seminářů, konferencí a workshopů.

Kuks – Granátové jablko

Cílem projektu je oživit dnes nevyužívané části hospitální budovy. Studenti farmacie budou v hospitalu absolvovat část výuky související s historickým vývojem jejich oborů. Najdou zde zázemí příbuzní pacientů s roztroušenou sklerózou, kteří tu budou absolvovat semináře zaměřené na schopnost vyrovnat se s těžkou nemocí v rodině. Pro badatele budou zpřístupněny depozitáře a knihovna kukského konventu.

Centrum sklářského umění, Huť František v Sázavě

V Huti František vznikne unikátní národní Centrum sklářského umění. Bude zaměřené na techniku takzvané „tavenice“ čili výrobu uměleckých artefaktů, skleněných plastik a soch. Huť se rozšíří také pro zájemce o umělecké sklářství, bude zde sbírka děl moderní sklářské tvorby, která jsou v současné době umístěna v různých depozitářích v Jablonci nad Nisou a Praze.

Národní centrum divadla a tance Valtice

Rekonstrukcí zchátralého divadla, zimní jízdnárny a zahradního domku v areálu valtického zámku vznikne v těchto třech objektech Národní centrum divadla a tance, které bude poskytovat zázemí divadelním a tanečním souborům, ale také badatelům, které zajímají dějiny těchto umění. Projekt zastřešila řada kulturních institucí včetně Národního divadla.

Zpřístupnění a nové využití NKP Vítkovice

V roce 1998 byla v Dolní oblasti Vítkovic ukončena výroba surového železa a koksu a prakticky celá tato lokalita společně s Dolem Hlubina byla prohlášena za Národní kulturní památku. Cílem sdružení Dolní oblast Vítkovic je obnova a znovuzpřístupnění celého areálu. Pod názvem Nové Vítkovice zde vyroste unikátní naučný a vzdělávací komplex s širším společensko-kulturním využitím.

Zámecká jízdnárna v Lednici

Lednicko-valtický areál je součástí biosférické rezervace Dolní Morava. V rámci multifunkčního centra vznikne výuková expozice o areálu a jeho hodnotách, pro které byl zapsán do Seznamu světového dědictví UNESCO. Dále vznikne výuková expozice o trvale udržitelném hospodaření v krajině, interaktivní expozice pro děti a mládež a informační centrum.

Klášter premonstrátů Teplá

Založení kláštera souvisí s III. křížovou výpravou, pořádanou roku 1188 Jindřichem VI. V dubnu 1191 byl od křížové výpravy papežem dispensován. Náhradou slíbil založit klášter. Tepelská kanonie má nyní 18 členů, řád čeká nelehký úkol – rekonstrukce celého areálu. Téměř po celý rok nabízí klášter prohlídky svých přístupných částí.

Centrum kultury Velehrad

V obnovených prostorách hospodářských stavení, sýpky a konírny církevního areálu na Velehradě vznikne multifunkční Velehradský dům Cyrila a Metoděje. Bude také obnoven venkovní plášť baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje, bude restaurován interiér baziliky, k rekonstrukci dojde také u části budovy velehradského kláštera či kostelíka Cyrilky.

Židovské památky v České republice

Bylo z nich vybráno 15 nejceněnějších objektů, které budou v rámci projektu revitalizace židovských památek restaurovány a zpřístupněny. Oblastní centra budou v Ústěku, Jičíně, Brandýse nad Labem, Plzni, Břežnici, Nové Cerekvi, Polné, Boskovicích, Mikulově a Krnově. Budou se zde konat výstavy, přednášky, koncerty, literární večery, filmové projekce a divadelní představení.